

Tintín anarquista

Les obres d'Hergé baten rècords a les subhastes. El seu personatge s'ha convertit en un símbol de la descoberta del món

No sabem qui haurà deixat anar aquest pasturatge, però ha estat Renaud, el cantant anarco d'aquella França que va portar a Mitterrand a la presidència de la República, qui va vendre l'abril passat l'original de Tintín per un milió d'euros. Eren les dues pàgines finals de *El ceptre d'Ottokar*, l'àlbum on Tintín és definit, primer per l'aristocràcia de Sildàvia i després per la policia d'aquest regne, com "un jove anarquista". Renaud s'ha polit aquests dibuixos i un munt més de la col·lecció d'originals de còmic que va començar a atresorar en els anys vuitanta. Li va bastant malament en molts aspectes i, amb la petita ajuda dels seus amics, lluita com pot per tirar endavant.

El exjove anarquista de la cançó francesa, que l'any passat, en tornar de la mani contra la matança de *Charlie Hebdo*, es va esquinçar les vestidures escrivint la malenconiosa i apassionada balada (molt al que Aznavour), *J'ai embrassé un flic* (jo vaig besar a un poli). El cantautor que a continuació havia deixat caure que estaria disposat a votar el conservador François Fillon. El rebel sense brúixola, la primera cançó (la va compondre amb 16 anys), *Crève, salope* (rebenta, guerra; es referia a l'autoritat), era entonada a l'uníson a la Sorbona ocupada del 68. Un milió d'euros és el que un desconegut ha desembutxacat en la subhasta dels dibuixos de Tintín.

Tintín és belga, com Jacques Brel, com Audrey Hepburn, gent d'esquelet delicat i drama profund. Està més a prop Tintín del Manneken Pis que de la torre Eiffel. És un noieta que va pel món amb gavardina de periodista. Llavors era el temps en què les gavardines es deien trinxeres perquè encara portaven enganxat al fang de la guerra mundial (la primera, però els primers mai saben que estan sent només el principi). La diferència entre ser belga i francès. Aquí sorgeix un precipici on hi cap una mica més gran que el món, que és una concepció del món. Tintín, el gran personatge del còmic belga, és urbà, la capital, amb una professió moderna i militantment cosmopolita. Els grans personatges del còmic francès són dos vilatans de la Bretanya, Astèrix i Obèlix, potser un parell de "chuanes". Dos ignorants que han donat la volta al món de l'Imperi Romà per tornar

convençuts que tot el que va a importar en l'univers portarà la petjada gala. És la diferència entre la urbs i l'orbe.

A on va Tintín amb tant viatge? L'URSS, al Congo, Estats Units dels gàngsters, l'Egipte dels faraons, la Xina dels "fumaderos", Escòcia del whisky, Sildàvia, les sorres del desert, l'Àrtic, el Perú dels inques, el golf Pèrsic, el ascens a la Lluna en persona i les immersions submarines, solitàries carteres a les muntanyes suïsses, volta a

Vist a la xarxa

Publicació lliure i independent, de periodicitat aleatòria: surt quan cal i quan convé !

Bordúria, Petra, la Meca, el Tibet i la seva ieti, volcans a les illes de l'Índic, la Central guerrillera ... Però és que Tintín no va , fuig. Tintín és el fugitiu permanent, per això sempre li dibuixen corrent. Porta l'evasió en la seva sang, a la tinta. Hergé, el seu creador, comença a publicar sèries en el mateix any en què mor el rei de l'escapisme, el gran Houdini. Des del primer moment, Hergé i Tintín han de fugir perquè estan abocats al linxament. A Hergé el persegueix la fama de reaccionari i colonial . Ha ridiculitzat als soviets de Moscou, ha ridiculitzat als negres del Congo, després de la invasió nazi de Bèlgica l'acusaran, si més no, d'haver-se mostrat tebi si no de col·laboracionista.

Els nens ho llegeixen amb passió, els pares el miren de reüll, els intel·lectuals el menyspreen. Hergé i Tintín van aprenent junts a força de frustracions, de depressions, d'amors mal portats. Perquè Tintín no és un sol àlbum de Tintín, així no hi ha manera de llegir-lo. Tintín constitueix una obra integral on cada àlbum correspon a un capítol. Tot Tintín complet i inacabat (ja que igual que *L'home sense atributs* és una obra que va quedar sense acabar) configura una sola història de formació. I perquè els nens ho saben, són els primers que volen llegir tots els àlbums junts, seguits. A la biblioteca, els nens no anàvem els dissabtes a llegir Tintín, sinó a llegir tintins.

No li dóna temps a Hergé d'escapar del linxament, de salvar-se, perquè tampoc li va a donar temps d'acabar la seva obra. Mor el 1983, i a la Barcelona de 1984 la Fundació Joan Miró li munta una exposició amb magnificència. Hergé havia homenatjat abans al pintor català en un àlbum de títol complicat i enigmàtic: *Stock de coc*. El malvat Rastapopoulos té penjat un *Miró* a la cabina del seu iot *Scheherazade*.

Però llavors, al orwellià any de 1984, el més emblemàtic de la nostra progressia creativa i intel·lectual li sortirà a la trobada al nom d'Hergé (ja que l'home d'Hergé ja no hi és) i contestarà amb el *Manifest contra l'exposició Tintín i Hergé*. Els ofèn als signants que se li faci cas a un tipus tan políticament sospitós, però no volen dir-ho així. Això altre és el que argumenten: "A les nostres latituds, on els còmics encara no han aconseguit el merescut prestigi oficial i popular que han assolit en altres països cultes, resulta summament perillós per al reconeixement adult del novè art que la Fundació Miró triï, per la seva primera exposició monogràfica de còmics, una obra amb destinataris infantils i sense el rang estètic suficient per ser hoste d'una entitat amb un nom tan il·lustre ". Sempre taint als nens. La cita, la notícia sencera estan disponibles a l'hemeroteca *online* d'EL PAÍS amb data del 14 setembre 1984.

Els al·lucinants viatges de Tintín no són els viatges extraordinaris de Jules Verne, un altre francès, un altre satisfet de si mateix. Verne vol explicar el món i Hergé vol descobrir-ho. Tintín és el descobriment del món, i per això, en la que serà la seva última aventura acabada, *Tintín i els picaros*, passa el fet més transcendent en la biografia del noi. Ha deixat de portar els seus eterns bombatxos, ja li fa vergonya portar pantalons curts, i apareix amb texans. El cos cobert i el món descobert. Això és el que ens ha explicat Hergé amb el seu jove anarquista.

Una exposició a Barcelona va provocar una protesta perquè se li feia cas a un tipus políticament sospitós

Javier Pérez Andújar, escriptor, autor entre altres obres de "Todo lo que se llevó el diablo" i " Paseos con mi madre".

El País/Ideas, edició d'avui, 29 de maig.